

Kulcsár Kálmán látogatása megyénkben

Tegnap, hétfőn megyénkbe látogatott Kulcsár Kálmán akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Kutató Intézetének igazgatója.

A délelőtti órákban Szege- den folytatott megbeszélést dr. Koncz Jánossal, a megyei pártbizottság titkárával a szociológiai oktatás és kutatás helyzetéről és továbbfejlesztésének Csongrád megyei feladatairól. Este Makón, a helyi József Attila Könyvtárban tartott előadást Erdői Ferenc szerepe a magyar szociológiában címmel.

Új kórház alapkövetétele

Hétfőn délelőtt dr. Zsögné Éva egészségügyi államtitkár lerakta az új, 840 ágyas győri kórház alapkövet. A mintegy egymilliárd forint költséggel épülő kórházi komplexum nemcsak a több mint 100 000 lakosú iparvárosban, hanem egész Észak-Dunántúlon is javítja a betegellátást.

Az építkezés első ütemében egy 280 ágyas pavilon készül el. Ebben a koraszülött-, a csecsemő-, a gyermek- és a belgyógyászati osztályt kap helyet. Az új kórház felépítése mellett korszerűsítik a jelenlegi Magyar és Zrínyi utcai kórházi épületeket is. (MTI)

1976. március 1-től:

Felsőruházati cikkek csak az új méretezés szerint

Több éves széles körű ruházati méretkutatás, sikeres próbaárusítások sora előzte meg a belkereskedelmi és a könnyűipari miniszter együttes rendeletét az új testalkatú típusok szerint felsőruházati cikkek gyártásáról és forgalomba hozataláról.

Mi tagadás, az életkörülmények változásával, az életszínvonal emelkedésével erősebbek, nagyobbak lettek a gyerekek, nyúlankabbak a fiatalok, és nehezebbek a felnőttek. Ezzel szemben a még érvényben levő méret-táblázatok az elmúlt húsz év alatt vajmi kevésbé igazodtak a testalkatváltozásokhoz. Ennek orvoslására az új rendelet előírja, hogy 1976. január 1-től a belkereskedelem csak az új szabványok alapján rendelhet termelőüzemekről — a rendelet mellékletében részletezett — felsőruházati cikkeket. S viszont: az iparvállalatok, szövetkezetek szintén 1976. január 1-től már kizárólagosan csak a rendeletben meghatározott szabványelírások szerint gyártott felsőruházati termékeket szállíthatnak belkereskedelmi partnereiknek.

Azokat a készleteket, amelyek még a régi méretszámmal készültek, az új méretezésnek megfelelően 1976. március 1-től átszámozva hozzák forgalomba. Nem számozzák át az egyes darabokat, a leértékelésre szánt készleteket, az importból származó késztermékeket, továbbá a leértékelt cikkeket árusító boltok, osztályok, az alkalmi árakat értékesítő és a bizományi kereskedelmi hálózat készleteit.

A most érvényben levő méretezéssel eddig a lakosság

mintegy 40—45 százalékát lehetett készruhával ellátni, az új szabványok lehetővé teszik ennek az aránynak 80—85 százalékra növelését, mert például a férfi felső-konfekció 37 régi mérete helyett most 51 méret lesz, míg a női felsőruházat méretszáma 33-ról 46-ra, a fiúruháké 30-ról 45-re, a leánykaholmiké pedig 27-ről 40-re nő.

A vásárlóközönség tájékoztatására: az új nagyságszám jelölése valamennyi termékénél egységes; háromszög alakú címkén tüntetik fel a testméret legjellemzőbb adatait, centiméterekben meghatározva. Ezek: a testmagasság, a mellkerület és a

csípő-, illetve férfi- és fiúruházatnál a derekbőség. A háromszög alatt az azonosító betűjel szerepel. Ez lehet N—normál, T—tel, továbbá E—erős. Ezek a jelek fejezik ki az alkati sajátosság legjellemzőbb adatait. Ilyen jelzéssel látnak el a termelővállalatok 1976. január 1-től: szállított minden felsőruházati terméket, a jelzést azokba eltávolíthatatlan módon rögzítve, bevarrva. A több darabból álló ruházati cikkekkel valamennyi darabot azonos módon jelölnék meg. Egyébként ugyanilyen egységes címkével látják el 1976. március 1-től az átszámozott kereskedelmi készletek darabjait is.

Micronica '75

Kedden nyílik meg a harmadik Micronica elektronikai kiállítás Budapesten, a Rákóczi úti Technika Házában, közölték a KGM műszaki tudományos tájékoztató intézet képviselői hétfői sajtótájékoztatójukon.

A nemzetközi bemutatón 29 cég mintegy 800 elektronikai részegysége, alkatrésze látható majd. A magyar vállalatokon kívül szovjet, NDK-beli, csehszlovák, amerikai, NSZK-beli, jugoszláv, osztrák, svájci és francia cégek képviseltetik magukat. A kiállításon ezúttal kizárólag alkatrészeket, köztük félvezetőket, integrált áramköröket, elektromechanikus és elektroakusztikus szelvényeket mutatnak be. Az erdeklődők első ízben láthatják a színes-tv-képcsövek legfontosabb részét, az úgynevezett lyukmaszkot, amelyet jelenleg csak egyetlen amerikai vállalat gyárt, ezt szerelik be a világ valamennyi színestelevisztó-készülékébe.

Az elektronikai ipar, ezen belül az alkatrészgyártás az utóbbi évek egyik legdinamikusabban fejlődő ágazata. Hazánkban 1970—75 között megkétszereződött az ilyen típusú alkatrészek felhasználása, s hasonló gyors ütemű növekedéssel számolnak az elkövetkezendő esztendőknél is. (MTI)

lása, s hasonló gyors ütemű növekedéssel számolnak az elkövetkezendő esztendőknél is. (MTI)

Népünk hagyományvilágából

A szüreti bál

A szüret környékén nevezetes esemény volt a falusi, tanyai fiatalság számára a szüreti bál, amelyet az ifjúsági egyesületek vigalmi bizottsága szeptember végétől október végéig rendezett. A főrendező egy tekintélyes legény vagy fiatal házasság. Feladata a vigalmi bizottság tagjai fölkerése. Zenei rendező a zenekarról gondoskodott. A terem nagyságától függően, 8—12 csöszlegényt és csöszlányt kértek föl. További tisztviselők a jegyző és a börtönőr. Főlötsányan hölgygazda választására is sor került.

A bálterem előkészítését már két-három nappal ko-

rábban elkezdték. A padlótól két méter magasságban négyzettrácsosan dróthuzalokat feszítettek ki, amelyeket leveles szőlővanyigével fontak be. A bál napjának délelőttjén a bevétel terhére vásárolt értékesebb tárgyakat rakták föl. Szőlőt és gyümölcsöt a rendezők hoztak, amelyeket könnyebben elszakítható fonállal kötöttek oda. Erősebben kötötték fel a drágább tárgyakat (üveg bor). Furulya, duda, labda, kifli és percc szerepeltek még a listán. Készültek megtevesztő csomagok is. Díszes dobozba egyetlen len cuclit, vagy dominót tettek. Másik dobozba veréb, egér vagy sündisznó került.

A bál délutánján, 3 óra körül, parasztmuzsikásokból álló rezesbanda kezdett a bálterem előtt. Fúvókák és bőgők hangjaival — mondogatták, és gyülekeztek a csöszlegények, csöszlányok és egyéb bálozók. Természetesen a gyermekesereg sem hiányzott. A századforduló után a csöszlegények bornyúszerű fehér ingben, fekete kismándliban, csizmában és pántlikás, fekete kalapban jelentek meg. A csöszlányok magyaros ruhába öltöztek, ami jelmeznek is hatott. Az öregcsőz kalapjára sokszínű pántlikát kötöttek, ami leért egészen a derekáig. Nyakába kulacs, kezében tábla, nagybetűs fölírással: Szerezzél közzöntjűk a hölgygazdát! Az öregcsőz pártját markotányos névvel illették. Piros pettyes ruhát viselt. A csöszlegények kezében egy-egy kulacs, újabban borosüveg, tele borral, amelyeket a csöszlányok pántlikáztak föl.

A zenekar után párba rendeződve elindultak a hegygazdához. Ha közel volt, gyalog mentek, távolabbra lapos kocsival, esetleg kerékpárral. Az úton szót a zene és daloltak.

Amint megérkeztek, csárdást táncoltak. Megajándékozták a hegygazdát, aki borral, fontos kaláccsal és bográcsban főzött birkapaprikással kínálta meg vendégeit. A hegygazda tisztsége nagy tisztesség, egyben nagy teher is volt.

Szöregén, a vállalat előkészítő telepein felállított olajfűtésű berendezések működnek közre a szárításban. Így a fűszerpaprika-termesztő táj-kerület viszonylag nagy kiterjedésű területéről nem kell sok száz vagon „paprikavizet” feleslegesen a szegedi feldolgozó gyárba vinni, csupán a szinte pehelykönnyűvé szikkasztott, zúzott paprikát szállítják oda. Eddig mintegy másfél ezer vagon paprikacsövből távolították el a nedvességet, s még az idén be kívánják fejteni ezt a fontos munkát, ami korábban a következő év tavaszáig is tartott.

Megkezdődött a fakitermelés

A Borsodi Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság területén hétfőn megkezdődött az őszi fakitermelés. Több mint 100 gépesített, komplex brigád dolgozik a bükk és a zempléni erdőségeken.

Október

időjárás mérlege

Az elmúlt október középhőmérséklete nem tért el lényegesen a sokévi átlagtól, az ország északi felén annál néhány tized fokkal magasabb, míg délen kissé alacsonyabb volt. A hónap első 3 napján még folytatódott a szeptember végi szokatlanul meleg időjárás, így 1-én és 2-án országsszerte 26—29 fokkal emelkedett a hőmérséklet, s napi középértéke 5—6 fokkal haladta meg az évszaknak megfelelő értéket. A kellemes őszi időjárás azonban nem sokáig tartott, mert 4-én hűvös óceáni légtömegek árasztották el az országot, s több hullámban egyre hidegebb levegő áramlott a Kárpát-medence fölé. Ennek hatására 9—14. között a napi középhőmérséklet 3—5 fokkal alacsonyabb volt a sokévi átlagnál, s 11-én és 12-én az ország északkeleti részén felléptek az első talajmenti fagyok. Ezt a kellemetlenül hűvös szakaszt a sorozatosan érkező földközi-tengeri ciklonokkal beáramló enyhébb nedves légtömegek szüntették meg. Ezek hatására 13—18. között országsszerte borús és mérsékelt enyhe időjárás alakult ki, ismétlődő esőkkel, szórványosan zivatarokkal, sőt, a Mátra legmagasabb csúcsain átfutó hózáporokat is észlelték. A hónap utolsó harmadában ismét csapadékteltesre és az átlagnál kissé enyhébbre fordult időjárásunk, gyakoriak voltak az éjszakai-reggeli ködök, amelyek sok helyütt egész napot át tartottak.

A lehullott csapadék mennyisége az ország nagyobb részén a normálérték alatt maradt, a szokásosnál bővebb csapadék csak az Északi-hegyvidéken és a Dunántúli-középhegység területén esett, ahol több helyütt a sokévi átlag másfélszeresét mérték. Ezzel szemben Alföldünk déli-délkeleti része, zömmel Csongrád és Békés megyék területe, jóval kevesebb esőt kapott, itt az októberi normálértéknek mindössze fele—negyede hullott le, amint azt a következő adatok igazolják (a csapadékösszegek után zárójelben közöljük, hogy a leestett csapadék a sokévi átlag hány százaléka): Bácsalmás 47 mm (91%), Kiskunhalas 31 mm (60%), Kiskunfélegyháza 12 mm (25%), Szentes 20 mm (43%), Szeged 32 mm (69%), Makó 13 mm (26%), Mezőhegyes 25 mm (48%), Orosháza 24 mm (53%).

Szegeden a havi középhőmérséklet 11,2 fok volt, ami 0,7 fokkal alacsonyabb az októberi normálértékénél. A legmagasabb hőmérsékletet, 28 fokot, 1-én mérték, míg a legalacsonyabb hőmérséklet 1 fok volt, 26-án. Ezen a napon városunk határában gyenge talajmenti fagy lépett fel. A gyakran borult, ködös időjárás miatt a nap-sütéses órák havi összege Szegeden csupán 128 volt, ez a sokévi átlagnak (152 óra) mindössze 84 százaléka.

Dr. Péczely György egyetemi tanár

Gyorsított olajkályhacsere

A gazdaságosabb, takarékosabb háztartási tüzelőolaj-felhasználás érdekében a Mechanikai Művek új kezdeményezéssel gyorsítja a közületek és a lakosság olajkályhacserejét.

Hazánkban jelenleg mintegy 2,4 millió olajkályhát használnak, nagyjából lakásokban. Jelenleg már sok tízezer olyan készülékkel fűtenek, amelyet 8—10 évvel ezelőtti vásárlottak. Ezek az olajkályhák azóta gazdaságtalanná váltak, hatásfokuk nagymértékben csökkent, s így olajfogyasztásuk is nagyob.

A régi kályhák cseréjét eddig a MÉM-en keresztül kellett lebonyolítani. A csere-kályha-utalványt igénylőknek maguknak kellett a kijelölt átvevő MÉM-telepre szállítaniuk a készüléket, majd — a csereutalvány ellenében — hazavinniük a kijelölt szaküzletből az újat. Az országban mindössze 120 MÉM-telep vette át az elavult olajkályhákat, s így sok vidéki fogyasztó csak máshol vehette meg az új típusú, mint ahol leadhatta a régit. A sok utánjárás miatt a legtöbben inkább a meglévő elavult kályhát használják,

A Mechanikai Művek — amely folyamatosan végez karbantartást is több ezer közületi felhasználónál — felmérte, hogy a rendszeresen karbantartott készülékek 75 százaléka rendkívül gazdaságtalan. A vállalat ezért esztől a közületek részére országosan, a lakosság részére pedig egyelőre a fővárosban és Pest megyében — a tervek szerint jövőre már másutt is — díjmentesen megszervezi az olajkályhacserejét.

A csereigénylést a Mechanikai Műveknél levélen kell bejelenteni. A gyár célúvarokat szervez, s a használt kályha elszállításával egyidőben átadja és beszereli az új készülékeket.

Egyébként az elmúlt hetek óta a csereakción kívül is lehet vásárolni — ha korlátozott mértékben is — a művek hat olajkályhatípusából. Ezt elsősorban az tetten lehet, hogy az AFOR-nál, a korábbi évek teljéi 150—300 ezer tonnás tüzelőolaj-készlet helyett most több mint 500 000 tonna a készlet, ami hatheti tartaléknak felel meg.

Böröcsk Vince